

אלול התשס"ט

בס"ד

"הכוהנים הלויים"

לפרשת שופטים (ע"פ שעורו של הרב תמיר גרנות)

והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרובו .

10. דברים כ"א, ה – עגלה ערופה

וּנְגִשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָּם בָּחַר ה' אֱ-לֹהֵינוּ לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרְכֵנוּ בְּשֵׁם ה' וְעַל פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל רִיב וְכָל נִגְעַ.

11. דברים כ"ד, ח - הוראה בנגעים

הַשֹּׁמֵר בְּנִגְעַ הַצָּרְעַת לְשֹׁמֵר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרוּ אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כְּאֲשֶׁר צִוִּיתֶם תַּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת.

12. ויקרא י"ג, ב

והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכוהנים).

13. דברים ל"א, ט - נתינת התורה לכוהנים בני לוי

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנְּשָׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' וְאֵל כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל.

14. במדבר ד', טו

וְכֹלֵה אַהֲרֹן וּבְנָיו לְכַסֹּת אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בְּנִסְעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי כֵן יָבֹאוּ בְנֵי קֹהֵת לְשֹׂאת וְלֹא יִגְעוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְנִמְתּוּ, אֲלֵה מִשָּׂא בְנֵי קֹהֵת בְּאֵהֶל מוֹעֵד.

15. דברים ל"א, כה-כו

וַיִּצַו מֹשֶׁה אֶת הַלְוִיִּם נְשָׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית ה' לֵאמֹר: לְקַח אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְשִׁמְתֶם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית ה' אֱ-לֹהֵיכֶם וְהָיָה שָׁם בְּךָ לְעֵד.

16. דברים כ"ז, ט - מעמד הברית

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִסְכַּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהַיִיתָ לְעַם לְהָ אֱ-לֹהֵינוּ.

17. דברים כ"ז, יד

וְעֵנּוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֵל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל כֶּם.

18. דברים כ"ז, יא-יב

וַיִּצַו מֹשֶׁה אֶת הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: אֲלֵה נַעֲמְדוּ לְבָרְכֵנוּ אֶת הָעָם עַל הָר גְּרִזִּים בְּעֵבְרָכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן - שְׁמַעוּן וְלֵוִי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכָר וַיֹּסֵף וּבְנֵימֵן.

א. סדרי השלטון בפרשת שופטים

1. דברים י"ז

(יד) כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ לְתוֹךְ וּיִשְׁבְּתָה בָּהּ וְאִמְרַתְּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכֹל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי:

2. שופטים ח', כג - ג' - דעון בסרבו למלוך על ישראל

"ה' ימשול בכם".

3. שמ"א י"ב, יב - שמואל לעם בראשית ימי המלוכה

"וה' א-לוהיכם מלככם".

4. דברים י"ז, יח-כ

וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם: וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת ה' אֱ-לֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: לְבִלְתִּי רוּם לְבָבוֹ מֵאֲחִיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאל.

5. דברים י"ז

(ח) כִּי יִפְלֹא מִמֶּךָ דָּבָר לְמִשְׁפָּט בֵּין דָּם לְדָם בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין נָגַע לְנָגַע דְּבָרֵי רִיבַת בְּשַׁעֲרֵינוּ וְקִמְתָּ וְעֵלִיתָ אֶל הַמִּקְדָּשׁ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ: (ט) וּבֹאֵת אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֵל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּיָמֶיךָ הַהֵם וְדַרְשֵׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֶת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט:

(י) וְעֵשִׂיתָ עַל פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן הַמִּקְדָּשׁ הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וְשִׁמְרַתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹרֶךְ: (יא) עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרֶךְ וְעַל הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יִמְיָן וּשְׂמֹאל:

6. רש"י בעקבות הספרי

אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין - שמע לו.

ב. מי הם הכוהנים הלויים?

7. דברים י', ח

בַּעַת הַהוּא הַבְּדִיל ה' אֶת שִׁבְט הַלְוִי לְשֹׂאת אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה', לְעַמְד לְפָנָי ה' לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרְכֵנוּ בְּשֵׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

8. דברים ל"ג, ח-י

וּלְלוֹי אָמַר תַּמְיֵךְ וְאֹרֵיךְ לְאִישׁ חֲסִידְךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוּ בְּמִסָּה תְּרִיבָחוּ עַל מִי מְרִיבָה: הַאֲמַר לְאֲבֹנוּ וּלְאֲמֹנוּ לֹא רָאִיתִנוּ וְאֵת אֲחִינוּ לֹא הִפִּיר וְאֵת בְּנֵינוּ לֹא יָדַע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרַתְךָ וּבְרִיתְךָ יִצְרוּ: יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל וְשִׁימוּ קִטּוֹרָה בְּאֶפְדֶּךָ וְכָלִיל עַל מִזְבְּחֶךָ.

9. שמות ל"ב, כז

ג. שיטת הבחירה של הכהנים בספר דברים

19. דברים י"ח, א-ז

א. לא יהיה לפהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל, אשי ה' ונחלתו יאכלו: ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו, ה' הוא נחלתו פאשר דבר לו:

ב. וזה יהיה משפט הפהנים מאת העם מאת זבחי הזבח אם שור אם שיה, ונתו לכהן הזרע והלחנים והקבה: ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גו צאנך תתן לו:

ג. כי בו בחר ה' א-לוהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו כל הימים:

ד. וכי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר ה': ושרת בשם ה' א-לוהיו ככל אחיו הלויים העמדים שם לפני ה'.

20. דברים י"ב, יח-יט

כי אם לפני ה' א-לוהיך תאכלנו במקום אשר יבחר ה' א-לוהיך בו, אתה ובניך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך, ושמת לפני ה' א-לוהיך בכל משלח ידך: השמר לך פו תעזב את הלוי כל ימין על אדמתך.

21. דברים י"ד, כו-כט

ונתתה הפסף בכל אשר תאנה נפשך בבקר ובצאן וביון ובשקר ובכל אשר תשאלך נפשך ואכלת שם לפני ה' א-לוהיך ושמת אתה וביתך: והלוי אשר בשעריך לא תעזבו כי אין לו חלק ונחלה עמך: מקצה שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך: ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך ה' א-לוהיך בכל מעשה ידך אשר תעשה.

ד. כהונה - סגולה או בחירה?

22. במדבר כ"ה, יג - פנחס

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם.

23. שמ"א ב', ל

לכן נאום ה' א-לוהי ישראל, אמור אמרתי ביתך ובית אביך יתהלכו לפני עד עולם ועתה נאום ה' חלילה לי כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו.

24. יחזקאל מ"ד, טו

והפהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי, המה יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם ה' א-לוהים.

25. במדבר ג', ה-יג

ונדבר ה' אל משה לאמר: הקרב את מטה לוי והעמדת אתו לפני אהרן הכהן ושרתו אתו... ונתתה את הלויים לאהרן ולבניו, נתונם נתונם המה לו מאת בני ישראל: ואת אהרן ואת בניו תפקד ושמו את כהנתם והזר הקרב יומת... ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל והיו לי הלויים: כי לי כל בכור ביום הכתי כל בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל בכור בישראל מאדם עד בהמה לי והיו אני ה'.

ה. המודל הוולונטארי וספר דברים

26. רמב"ם, הל' שמיטה ויובל י"ג, יג

ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' והלך ישר כמו שעשהו הא-לוהים, ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים. הרי דוד עליו השלום אומר: ה' מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי.

נספח: מה היה באמת?

27. יחזקאל מ"ד, ט-טז

כה אמר ה' א-לוהים, כל בן נכר ערל לב וערל בשר לא יבוא אל מקדשי לכל בן נכר אשר בתוך בני ישראל: כי אם הלויים אשר רחוק מעלי בתעות ישראל אשר תעו מעלי אחרי גלוליהם ונשאו עונם: והיו במקדשי משרתים פקדות אל שערי הבית ומשרתים את הבית, המה ישחטו את העלה ואת הזבח לעם והמה יעמדו לפנייהם לשרתם: ועו אשר ישרתו אותם לפני גלוליהם והיו לבית ישראל למכשול עון, על בן נשאתי ידי עליהם נאם ה' א-לוהים ונשאו עונם: ולא יגשו אלי לכהן לי ולגשת על כל קדשי אל קדשי הקדשים ונשאו כלמתם ותועבותם אשר עשו: ונתתי אותם שמרי משמרת הבית לכל עבדתי ולכל אשר יעשה בו.

והפהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם ה' א-לוהים: המה יבאו אל מקדשי והמה יקרבו אל שלחני לשרתני ושמרו את משמרת.